

درس اول

کنش‌های ما

تعریف کنش: در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گویند.

ویژگی‌های کنش

- کنش، آگاهانه است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.
- کنش، ارادی است یعنی ممکن است فردی از کاری آگاه باشد اما تصمیم به انجام آن نگیرد.
- کنش، هدف‌دار است اگرچه ممکن است همیشه به آن هدف نرسد.
- کنش انسان بر خلاف فعالیت سایر مخلوقات معنادار است.

- آثار و پیامدهای کنش
- ۱- ارادی: برخی از پیامدهای کنش به اراده انسان‌ها، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر، وابسته‌اند. به همین سبب به آن‌ها «پیامدهای ارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند. پیامدهای ارادی کنش احتمالی‌اند.
 - ۲- غیر ارادی: بعضی از پیامدها به اراده انسان‌ها بستگی ندارند. به این پیامدها «پیامدهای غیر ارادی» می‌گویند. این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند. پیامدهای غیر ارادی کنش قطعی هستند؛ یعنی حتماً انجام می‌شوند.

معمولاً انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیر ارادی آنها انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها، به دلیل پیامدهای نامطلوب‌شان، خودداری می‌کنند.

برای مطالعه بیشتر

سرمایه اجتماعی

امروزه در کنار سرمایه‌های اقتصادی و انسانی، سرمایه دیگری به نام سرمایه اجتماعی (social capital) نیز مورد توجه قرار گرفته است. سرمایه اجتماعی، یا بعد معنوی یک اجتماع، از طریق تشویق افراد به «همکاری» و «مشارکت» در تعاملات اجتماعی، قادر است به حل میزان بیشتری از معضلات موجود در آن اجتماع، فائق آید. سرمایه اجتماعی از مفاهیمی همچون مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، آگاهی اجتماعی، روابط اجتماعی، تعهد اجتماعی، نشاط اجتماعی، همدلی اجتماعی، امنیت اجتماعی و... تشکیل شده است. در این کتاب سعی بر این است که با تاکید بر مولفه‌های سرمایه اجتماعی، با ذکر مثال‌هایی برای تقویت این سرمایه گرانبها گامی در جهت حل مشکلات اجتماعی برداشته شود.

۱	<p>الف) در عبارات زیر موارد درست و نادرست را مشخص کنید:</p> <p>۱- سه بعد هویت از یکدیگر جدا نیستند، بلکه با هم تعامل یا ارتباط متقابل و دوسویه دارند.</p> <p>۲- حق یا باطل بودن عقاید و ارزش‌ها و هنجارها، براساس آگاهی یا جهل و توجه و بی‌توجهی مردم جوامع مختلف تعیین می‌شود.</p> <p>۳- آن بخش از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند، فرهنگ واقعی نام دارد.</p> <p>۴- به بخش‌هایی که مربوط به قوم، قشر، صنف یا گروه است، خرده فرهنگ می‌گویند.</p>
۱	<p>ب) در جاهای خالی کلمات مناسب بگذارید:</p> <p>۵- خردترین پدیده اجتماعی را که سایر پدیده‌های اجتماعی آثار و پیامدهای آن هستند، می‌نامند.</p> <p>۶- هویت دارای دو بعد فردی و است.</p> <p>۷- برنامه‌ریزان فرهنگی از طریق زمینه تحقق هر چه بیشتر فرهنگ آرمانی و ورود آن به قلمرو فرهنگ واقعی را فراهم می‌کنند.</p> <p>۸- به گروهی از انسان‌ها که برای سال‌های متمادی با یکدیگر زندگی می‌کنند، گفته می‌شود.</p>
۱/۵	<p>پ) به سؤالات چهارگزینه‌ای زیر پاسخ دهید:</p> <p>۹- عقاید و ارزش‌های و هنجارها از چه طریقی به افراد منتقل می‌شوند:</p> <p>الف) فرهنگ و جامعه ب) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی پ) جامعه‌پذیری و فرهنگ ت) فرهنگ عمومی و خرده فرهنگ</p> <p>۱۰- کدام یک از موارد زیر کنش انسانی محسوب نمی‌شود:</p> <p>الف) مسواک زدن ب) پیاده‌روی پ) نقاشی کردن ت) گردش خون</p> <p>۱۱- فرهنگ چه پدیده‌ای است:</p> <p>الف) غریزی ب) فطری پ) آموختنی ت) انتسابی</p>
۳	<p>ت) به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:</p> <p>۱۲- دو مورد از مصادیق فرهنگ را نام ببرید.</p> <p>۱۳- ابزارشناسایی حق و باطل هر بخش از فرهنگ چیست؟</p> <p>۱۴- دو مورد از عقاید و ارزش‌های باطل را نام ببرید.</p> <p>۱۵- دو ابزار شناسایی عقاید و ارزش‌ها را نام ببرید.</p> <p>۱۶- به بخشی از فرهنگ که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند، اما در عمل آن را نادیده می‌گیرند چه می‌گویند؟</p> <p>۱۷- آیا جوامعی را می‌شناسید که برخی از نیازهای انسان را نادیده گرفته باشد؟</p>

۱- درست	۲- نادرست	۳- درست	۴- نادرست
۵- کنش اجتماعی	۶- اجتماعی	۷- تعلیم و تربیت	۸- جامعه
۹- (ب) جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی	۱۰- (ت) گردش خون	۱۱- (پ) آموختنی	
<p>۱۲- خوراکی‌ها - پوشش‌ها - گویش‌ها - آداب و رسوم - ارزش‌ها و باورهای اخلاقی - نوع نگرش انسان به عالم و آدم</p> <p>۱۳- مطابقت با فطرت انسان</p> <p>۱۴- شرک - ظلم - تجاوز به حقوق دیگران - دنیاپرستی</p> <p>۱۵- عقل و وحی</p> <p>۱۶- فرهنگ آرمانی</p> <p>۱۷- بله ، جوامع غربی (نیازهای معنوی)</p>			
۱۸- الف) ۴	ب) ۳	پ) ۲	ت) ۱
<p>۱۹- الف) به بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشند و براساس خرافات شکل گرفته باشد ، فرهنگ باطل می‌گویند.</p> <p>ب) عقاید ، ارزش‌ها ، هنجارها و مهارت‌های پذیرفته شده در یک خرده فرهنگ ناسازگار با فرهنگ عمومی</p> <p>پ) پاسخ به پرسش کیستی ؟ و با آن هر شخص از افراد دیگر متمایز می‌گردد.</p> <p>ت) شیوه زندگی گروهی انسان‌ها</p>			
۲۰- ثابت - اجتماعی			
<p>۲۱- آگاهانه - ارادی - هدفدار - معنادار</p> <p>۲۲- بانک - مسجد - خانواده - مدرسه - پلیس - هنجارها - ارزش‌ها - نمادها - باورها</p> <p>۲۳- به اراده انسان بستگی ندارد - کنش نیستند - نتیجه طبیعی کنش هستند - کنشگری آن‌ها را انجام نمی‌دهد .</p> <p>۲۴- فرهنگ غرب : بر بعد جسمانی و زیبایی‌های بدن تمرکز می‌کند و هر نوع تصرفی را در طبیعت و بدن مجاز می‌داند.</p> <p>فرهنگ اسلامی : انسان حق ندارد خلاف اراده حکیمانه الهی در طبیعت و بدن خود دخل و تصرف کند.</p> <p>۲۵- قبیله‌ای : براساس جایگاه افراد در قبیله</p> <p>سرمایه‌داری : دارایی و توان اقتصادی افراد</p> <p>دینی : براساس عقاید و ارزش‌ها (اسلام هویت افراد را با تقوا ، عدالت و علم ارزیابی می‌کند.)</p> <p>۲۶- زیرا آرمانی یا واقعی بودن یک پدیده براساس نوع نگاه و رفتار افراد و جوامع تعیین می‌شود.</p> <p>۲۷- الف) ساده زیستی ب) احترام به پدر و مادر</p> <p>۲۸- زیرا عقل و وحی دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها است و علمی مانند علوم تجربی از این دو ابزار برای داوری استفاده نمی‌کند. پس حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌ها را نمی‌توان با علوم تجربی شناخت.</p>			